

Beslutningsforslag nr. **B 89**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 13. marts 2018 af Pernille Schnoor (ALT), René Gade (ALT) og Carolina Magdalene Maier (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgiften på tobak

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2018 at fremsætte et lovforslag om at hæve tobaksafgiften med 75 pct.

Bemærkninger til forslaget

Ifølge Sundhedsstyrelsen er rygning den enkeltfaktor, der har størst negativ betydning for danskernes sundhed. Hver fjerde dansker dør af sygdom forårsaget af rygning. Rygning er den livsstilsfaktor, der er skyld i flest kræfttilfælde, og indtagelsen af tobak øger markant risikoen for KOL og hjerte-kar-sygdomme (»Helbredsskader ved rygning«, Sundhedsstyrelsen, den 22. juni 2016).

Af Sundhedsstyrelsens rapport »Sygdomsbyrden i Danmark«, 2016, der er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, fremgår det, at rygning alene er skyld i 13.600 dødsfald årligt. Konkret fremgår det af rapporten, at rygning er den risikofaktor i Danmark, der er årsag til flest tabte leveår. Blandt mænd er det årsag til 58.000 tabte leveår, og blandt kvinder er det årsag til 38.000 tabte leveår. Det betyder, at mænd taber 3,5 år af middellevetiden og kvinder taber 3,1 år af middellevetiden.

Adskillige rapporter og undersøgelser viser imidlertid, at højere tobaksafgifter vil have en markant positiv effekt på både folkesundheden og samfundsøkonomien. F.eks. oplyser Sundheds- og Ældreministeriet den 20. oktober 2015 i et svar, at en forhøjelse af tobaksafgiften på 30 pct. vil give ca. 11.000 ekstra leveår i løbet af de første 10 år, og at en 65-procentsstigning i tobakspriserne vil medføre et årligt fald i sundhedsudgifterne på 5,9 mia. kr. (folketingsåret 2014-15, 2. samling, Sundheds- og Ældreudvalget, alm. del, spørgsmål 194). For at forbedre folkesundheden i befolkningen og forebygge alvorlige, livstruende sygdomme som følge af rygning og i tråd med Forebyggelseskommissionens (2009) anbefalinger foreslås det derfor at hæve tobaksafgiften. Det foreslås at hæve afgiften med 75 pct., hvilket vil betyde, at en pakke cigaretter i gennemsnit vil koste ca. 65 kr.

Forslaget har et vigtigt forebyggende sigte. De fleste rygere starter med at ryge i teenageårene, og derfor er det vigtigt at påvirke og oplyse de unge allerede i en tidlig alder. En undersøgelse foretaget af Epinion for Kræftens Bekæmpelse i 2017 viser, at 15 pct. af de adspurgte i aldersgruppen 16-25 år svarer, at de ryger cigaretter hver dag. Ved en tilsvarende undersøgelse et år tidligere var andelen af daglige rygere 13 pct. Stigningen på 2 procentpoint svarer til en stigning på 15 pct. på blot 1 år. Dertil viser undersøgelsen, at 62 pct. af de 16-25-årige gerne vil stoppe med at ryge, jf. »Flere unge ryger«, Kræftens Bekæmpelse, den 4. marts 2017, og »Unge rygevaner«, Kræftens Bekæmpelse, den 31. maj 2017.

En forhøjelse af tobaksafgifterne vil med stor sandsynlighed kunne forhindre, at flere børn og unge begynder at ryge.

Således viser rapporten »Forhøjet tobaksafgift – Påvirkning af tobaksforbrug, grænsehandel samt statens afgiftsprovenu« fra 2012 fra Vidensråd for Forebyggelse, at de 16-24-åriges forbrug af tobak er følsom over for prisstigninger. Erfaringer fra bl.a. Norge viser ligeledes, at højere tobaksafgifter mindsker incitamentet for flere unge til at starte med at ryge. Med dette forslag ønsker forslagsstillerne derfor også at reducere antallet af unge rygere og forebygge sygdomme og dødelighed blandt fremtidens befolkning.

Regeringen har et mål om, at ingen børn og unge skal ryge i 2030, og at mindre end 5 pct. af den voksne befolkning skal ryge i 2030 (»Patienternes kræftplan: kræftplan IV«, regeringen, 2016, side 31). Hvis dette mål skal indfries, er der dog meget, som tyder på, at der er brug for flere politiske initiativer. Ifølge undersøgelsen »Danskernes Rygevaner« (2017), som er foretaget af Sundhedsstyrelsen, Hjerteforeningen, Lungeforeningen og Kræftens Bekæmpelse, ryger 22 pct. af den danske befolkning over 15 år, og andelen af danskere over 15, der ryger dagligt, er stagneret på 16 pct., hvilket er mere end de lande, vi normalt sammenligner os med, som f.eks. Norge og Storbritannien (folketingsåret 2017-18, Sundheds- og Ældreudvalget, alm. del, spørgsmål 528). Endvidere viser undersøgelsen »Danskernes Rygevaner«, at 61 pct. af dem, der ryger dagligt, gerne vil holde op med at ryge. 77 pct. af dem, der ryger dagligt, har forsøgt at stoppe en eller flere gange, og 19 pct. af dagligrygerne har forsøgt rygestop inden for det seneste år.

Som det fremgår af bemærkningerne, er der stor evidens for, at befolkningens forbrug af tobak kan påvirkes af højere afgifter, hvilket forslagsstillerne netop foreslår her.

I Danmark ligger prisen på en pakke cigaretter i dag i gennemsnit på ca. 40 kr. Til sammenligning ligger prisen på en pakke cigaretter i Schweiz i gennemsnit på ca. 53 kr., i England på ca. 95 kr., og i Norge på ca. 100 kr. Ifølge en opgørelse fra Danmarks Statistik er Danmark det næstbilligste land ud af 37 europæiske lande at være ryger i (»Absurd og grotesk: Cigaretter er rekordbillige i Danmark«, Politiken, den 10. januar 2018). Med andre ord er stærkt sundhedsskadelige tobaksvarer markant billigere i Danmark, end de er i flere af de lande, vi normalt sammenligner os med. Forslagsstillerne mener derfor, at det giver mening at hæve tobaksafgiften med henblik på at reducere antallet af rygere og danskernes generelle forbrug af tobak.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Schnoor (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af afgiften på tobak.

(Beslutningsforslag nr. B 89)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.